

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Autoriteit Persoonsgegevens
De heer mr. A. Wolfsen
Postbus 93374
2509 AJ DEN HAAG

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum 27 maart 2020
Betreft Verzoek instemming Aanwijzing

Kenmerk

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

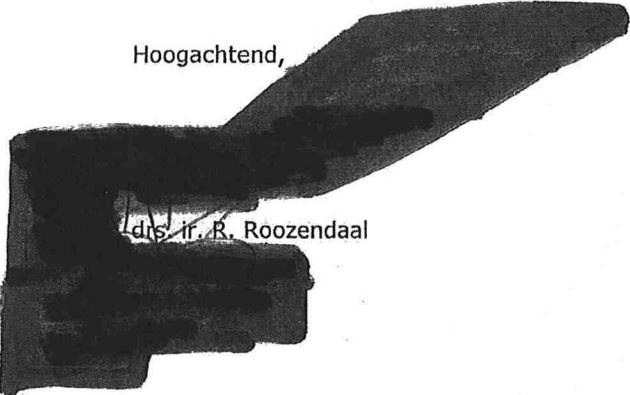
Geachte heer Wolfsen,

Vanwege de Coronacrisis is de druk op de zorg toegenomen. Om deze druk te verlichten, is er deze week een verzoek ingediend aan het Openbaar Ministerie met betrekking tot het opstellen van een Aanwijzing om niet strafrechtelijk op te treden bij het schenden van artikel 15a juncto artikel 15i Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg.

Om tot een gedragen Aanwijzing te kunnen komen vragen we de Autoriteit Persoonsgegevens in te stemmen met de Aanwijzing en de voorwaarden waaronder de Aanwijzing zal worden gegeven.

Daarom stuur ik u hierbij de uitwerking voor deze voorwaarden toe. Graag zouden we van u vernemen of de AP hiermee in kan stemmen.

Hoogachtend,

drs. ir. R. Roozendaal

Memo

Introductie en leeswijzer

Vanwege de coronacrisis is de druk op de zorg toegenomen. Om deze druk te verlichten, is er deze week een verzoek ingediend aan het OM met betrekking tot het opstellen van een Aanwijzing om niet strafrechtelijk op te treden bij het schenden van artikel 15a juncto artikel 15i Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (hierna: Aanwijzing).

De overtreding betreft: zonder uitdrukkelijke toestemming van de patiënt diens gegevens beschikbaar stellen voor uitwisseling met andere zorgverleners in het kader van een rechtstreekse behandelrelatie, via een elektronisch uitwisselingssysteem.

Als er geen toestemming is, dan resulteert dit in een delict, overtreding van artikel 272 sr. Dat kan het OM gedogen onder voorwaarden. Die voorwaarden moeten zijn afgestemd/worden ondersteund door de AP.

In dit verband komen de volgende relevante onderdelen aanbod, te weten: (i) de beoogde doelgroep, (ii) de beoogde reikwijdte van de Aanwijzing, (iii) de voorwaarden en (iv) communicatie.

(i) De beoogde doelgroep

We beogen een Aanwijzing voor zorgverleners, zoals bedoeld in art. 1 onderdeel I van Wabvpz, die in strijd met artikel 15a juncto artikel 15i Wabvpz handelen. Dus het gaat om de eventuele overtreders van artt. 15a en 15i Wabvpz waarbij door het OM strafrechtelijk kan worden opgetreden.

(ii) De beoogde reikwijdte

- a. Betrokkene die eerder toestemming geweigerd hebben, vallen niet onder deze constructie. Deze Aanwijzing geldt slechts voor de Nederlanders die nog geen toestemming ('blanco') hebben vastgelegd. En voor de situatie dat er weliswaar uitdrukkelijke toestemming gegevens is, maar die niet van toepassing is op alle noodzakelijke gegevens. Een voorbehoud moet daarbij worden gemaakt voor de situatie dat tegen de beslissing om niet te vervolgen een klacht ex art. 12 Sv wordt ingediend en het gerechtshof alsnog de vervolging beveelt, aldus het OM.
- b. Het betreft uitsluitend de raadpleging van gegevens via een elektronisch uitwisselingssysteem. Deze Aanwijzing ziet op alle elektronische uitwisselingssystemen. Te denken valt aan LSP en regionale systemen en bijbehorende beheerders.
- c. De pandemie maakt het urgent dat gegevens beschikbaar zijn. Als voor een patiënt de gegevens beschikbaar worden gesteld, kan elke zorgverlener, die in het kader van een behandelrelatie gegevens nodig heeft, de gegevens opvragen. De bedoeling is dat deze constructie het mogelijk maakt dat de noodzakelijke gegevens beschikbaar zijn als het noodzakelijk is voor de behandeling die ziet op de detectie/triage van het coronavirus en de behandeling van dit virus.

(iii) De voorwaarden

Deze constructie stelt voor dat de Aanwijzing van het OM om niet strafrechtelijk op te treden bij het schenden van artikel 15a juncto artikel 15i Wabvpz moet beperkt worden in tijd. Ook dient de Aanwijzing alleen van toepassing te zijn onder de volgende voorwaarden:

- a. De duur van het loslaten van het toestemmingsvereiste is in ieder geval tot 1 juni 2020 dan wel zolang er maatregelen van kracht zijn om het coronavirus onder controle te krijgen. Mocht het blijken dat dit eerder opgelost is, dan kan de Aanwijzing eerder worden ingetrokken.
- b. De constructie mag geen blijvende gevolgen hebben wat betreft de toegang tot de patiëntinformatie na afloop van deze periode. Dit betekent dat teruggekeerd wordt naar de normaaltoestand en dan is uitdrukkelijke toestemming als bedoeld in artikel 15a Wabv pz weer nodig.
- c. De toegang tot de patiëntgegevens ziet op niet meer dan die gegevens die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de gezondheidstoestand van de patiënt ten behoeve van de vervolgstappen, waaronder de verdere medische behandeling. We laten dus aan de hulpverlener om te bepalen welke gegevens noodzakelijk zijn. Het gaat niet om meer gegevens dan de hulpverlener zou mogen ontvangen bij het opvragen van gegevens voor een behandeling, in een 'normale push situatie'. De gegevens die uitgewisseld kunnen worden, zijn reeds bepaald door de beroepsgroepen en vastgelegd in beroepsstandaarden.

Waarborgen/controle

Controle op rechtmatig gebruik van gegevens vindt plaats op drie punten:

- *LSP logging*. De VZVZ heeft uitgebreide procedures rondom het signaleren van en acteren op vermeend misbruik. Deze procedures zijn reeds geëffectueerd en afgestemd met de toezichthouders. Vanwege de mogelijk grotere volumes en nieuwe risico's van gegevensuitwisseling zal de inzet hierop worden geïntensiveerd (rapportage en evaluatie zal gedurende de gedoogperiode op dagelijkse basis plaatsvinden) en uitgebreid naar de gegevensuitwisseling met de SEH. Hiervoor worden extra mensen ingezet en op managementniveau wordt de status gevolgd. Het LSP voldoet aan de NEN7513.
- *GBZ logging*. De systemen van huisartsen, huisartsenposten en ziekenhuizen (de Goed Beheerde Zorgsystemen) moeten voldoen aan de eisen voor onder andere logging (NEN7513) en mogelijkheden voor controle hierop door zorgaanbieders. De systemen worden op deze mogelijkheden vooraf getoetst. In de dagelijkse praktijk vinden steekproeven ('schouwingen') plaats om, samen met zorgverleners, na te gaan hoe deze mogelijkheden in de praktijk worden gebruikt. Met de 15 leveranciers van zorgsystemen is afgesproken dat deze dienstverlening wordt uitgebreid zodat vermoedens van misbruik allemaal direct onderzocht kunnen worden. Omdat VZVZ betrokken kan worden door de GBZ beheerders bij deze analyse is ook de capaciteit die bij VZVZ standby staat verdubbeld om zorgverleners te ondersteunen bij vragen die mogelijk voortkomen uit de logging.
- *Volgjezorg*. De patiënt kan zelf, via volgjezorg.nl, inzien welke zorgaanbieders informatie op het LSP hebben aangemeld voor uitwisseling én welke (type) gegevensuitwisseling daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Hierbij heeft de patiënt ook de mogelijkheid voor notificaties, zodat een patiënt wordt geïnformeerd wanneer gegevens over hem worden uitgewisseld. Patiënten die misbruik vermoeden kunnen op deze website precies zien welke zorgaanbieder wanneer gegevens bij de huisarts opgevraagd heeft en of dat succesvol was. Deze mogelijkheid zal in de informatievoorziening richting patiënten extra onder de aandacht worden gebracht. Patiënten kunnen bij vragen contact opnemen met hun zorgverlener of met VZVZ. Om de zorgverleners te ontlasten zal de capaciteit voor het beantwoorden van vragen van patiënten bij VZVZ worden uitgebreid.

(iv) Communicatie

In dit onderdeel komt het punt van communicatie aan bod. In de communicatie (bijvoorbeeld een persbericht) moet de volgende punten worden benadrukt:

- dat overige juridische kaders gelden. Te denken valt aan o.m. WGBO en andere eisen die uit de AVG voortvloeien.

- dat waar het gaat over de overplaatsing van patiënten naar een ander ziekenhuis, dat er veelal sprake zal zijn van een verwijzing waarbij de noodzakelijke gegevens mogen worden gedeeld. Hier is immers sprake van een gerichte bevraging die niet onder de reikwijdte van artikel 15a Wabvz valt.
- in de communicatie moet AP, J&V en (het OM), IGJ, worden meegenomen.
- voor een individu moet het duidelijk zijn waar hij/zij terecht kan als hij/zij zijn/haar gegevens niet pertinent beschikbaar wil stellen in deze tijdelijke situatie. Er moet een opt-out mogelijkheid zijn gedurende de werking van deze Aanwijzing.